

NOTES EXPLICATIVES PER ALS ESTATUTS D'UNA COOPERATIVA DE TREBALL ASSOCIAT

(1) La denominació social de la cooperativa que es faci constar al text estatutari ha de coincidir amb el nom inclòs en la certificació de denominació social emesa pel Registre Central de Cooperatives de Catalunya. Cal posar el nom de la cooperativa. Per exemple: "Tallers del Vallès, Societat Cooperativa Catalana Limitada" o "Tallers del Vallès, s. c. c. l." o "Tallers del Vallès, SCCL". Si es vol usar un anagrama o abreviació ha de constar com a part del nom de la societat, és a dir, abans de l'abreviació s. c. c. l. o SCCL i, per tant, ha de constar així a la sol·licitud de certificació de denominació social al Registre Central de Cooperatives de Catalunya.

(2) Cal indicar l'activitat o activitats que es desenvoluparan per realitzar l'objecte social. Per exemple: fabricació de mobles, confecció tèxtil, transport de mercaderies, serveis d'assessorament, etc.

(3) Cal indicar "indefinit" o "limitat" (en aquest cas s'ha de fixar un espai de temps concret, passat el qual s'ha de dissoldre i liquidar la cooperativa, llevat que hi hagi un acord de pròrroga adoptat per l'assemblea general i degudament inscrit).

(4) S'ha d'indicar la comarca, el municipi, el carrer, el número i el districte postal.

(5) Cal establir l'àmbit territorial de la comunitat autònoma catalana on es realitzarà principalment l'activitat cooperativitzada ja que aquesta dada, juntament amb el domicili a Catalunya, constitueix el punt de connexió per establir la subjecció de la cooperativa a la legislació cooperativa catalana.

(6) Es podrien regular tal com es recull a l'article 23 de la Llei de cooperatives de Catalunya altres tipus de persones sòcies com, per exemple, la figura del soci col·laborador

(7) No és una llista tancada.

(8) Els articles 322 i 323 de l'actual Codi civil estableixen el següent: "El major d'edat és capaç per a tots els actes de la vida civil, excepte les excepcions establertes en casos especials per aquest Codi."; "L'emancipació habilita el menor per regir la seva persona i llurs béns com si fos major; però fins que arribi a la majoria d'edat no podrà l'emancipat prendre diner en préstec, gravar o alienar béns immobles i establiments mercantils o industrials o objectes d'extraordinari valor sense consentiment de llurs pares i, en cas de manca d'ambdós, sense el del seu tutor.".

(9) S'ha d'indicar el temps dins el termini màxim d'1 any.

(10) No és una llista tancada. Es podria incloure altres obligacions en funció de les característiques de la cooperativa i distingir en funció dels diferents tipus de persones sòcies d'acord amb el que estableix l'article 16.1.e) en relació amb l'article 23 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

Pel que fa al compromís o la participació mínima pactada en l'activitat cooperativitzada, lletra e de l'article estatutari proposat, els estatuts poden indicar el compromís o participació mínima que se n'espera en les activitats de la cooperativa.

(11) No és una llista tancada. Es poden incloure altres drets en funció de les característiques de la cooperativa i distingir en funció de les diferents classes de persones sòcies d'acord amb el que estableix l'article 16.1.e) en relació amb l'article 23 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

(12) Es podria regular als estatuts que, en cas de baixa, les persones sòcies respondran durant un termini determinat d'anys (mai superior a 5 anys) de les inversions realitzades i no amortitzades, en proporció a la seva activitat cooperativitzada dels últims cinc anys o, si escau, del termini fixat a aquests efectes pels estatuts o el reglament de règim intern. En aquest sentit:

- a) Aquesta responsabilitat no està vinculada o limitada per l'aportació del capital social.
- b) Aquesta mesura no és aplicable si el consell rector ha considerat que la baixa del soci és justificada per causa de força major.

(13) Els estatuts poden establir el mètode per a la quantificació i determinació d'aquesta responsabilitat

(14) El termini màxim per al preavís és de 6 mesos.

(15) Es pot establir als estatuts un període màxim de permanència a la cooperativa amb el límit màxim de 5 anys. En els supòsits de baixa obligatòria els estatuts poden preveure que els socis en què concorrin les causes que donen lloc a una baixa obligatòria puguin passar a tenir la condició de socis col·laboradors en els supòsits i amb els requisits exigits estatutàriament d'acord amb el que estableix l'article 32.1 de la Llei de cooperatives.

(16) A banda dels supòsits previstos als apartats a), c) i d) de l'article 31.4 de la Llei de cooperatives, es poden establir d'altres, com ara:

En cas de disconformitat amb l'acord de l'Assemblea General decidint la fusió, escissió o transformació de la cooperativa; si s'adopten acords que augmentin les aportacions obligatòries de les persones sòcies; en cas de malaltia o accident que impedeixi la prestació de treball; el trasllat de la família a un altre municipi; el compliment del termini de preavís que s'estableixi, si escau, a l'article corresponent dels estatuts; les causes que preveu l'article 134.5 de la Llei de cooperatives de Catalunya, etc.

(17) I, si es regula en els estatuts, davant el Comitè de Recursos.

(18) La conciliació davant el Consell Superior de la Cooperació, com a tràmit previ al recurs davant la jurisdicció, és opcional.

(19) D'acord amb l'article 70.7 de la Llei de cooperatives les aportacions obligatòries i voluntàries que constitueixen el capital social poden ser aportacions amb dret amb reemborsament en cas de baixa i aportacions el reemborsament de les quals pugui ésser refusat incondicionalment en cas de baixa. Així mateix, d'acord amb el que estableix la Norma Segona, relativa al Capital Social, de l'Ordre EHA/3360/2010, de 21 de desembre, amb relació als exercicis econòmics que s'hagin iniciat a partir de l'1 de gener de 2011, el capital social només pot tenir la consideració de fons propis amb relació a les aportacions el reemborsament de les quals en cas de baixa pugui ser refusat incondicionalment pel Consell Rector, sempre que no obliguin a la societat cooperativa a pagar una remuneració obligatòria al soci i el retorn sigui discrecional. En cas que en els estatuts no es prevegi la possibilitat de refosa del reemborsament

per part del Consell Rector, heu de qualificar el capital social a efectes comptables com a passiu financer.

(20) Per poder aplicar una deducció en el reemborsament de les aportacions pel cas de baixa no justificada o expulsió cal concretar als estatuts el percentatge màxim que es podrà deduir. D'acord amb l'article 35.2.c) de la Llei de cooperatives, si els estatuts ho disposen, sobre l'import liquidat de les aportacions obligatòries, el consell rector pot aplicar les deduccions que s'acordin en cas de baixa justificada o expulsió, respectant el límit fixat en els estatuts, que no pot excedir el 20%, en cas de baixa justificada, o el 30%, en cas d'expulsió.

(21) La Llei permet establir amb llibertat el que es considerarà faltes molt greus; a títol orientatiu es poden indicar les següents:

1. L'ús del patrimoni social per part d'un soci per a negocis particulars.
2. L'incompliment d'obligacions socials que suposin un greu perjudici a la cooperativa.
3. La realització d'actuacions nocives per a la cooperativa.
4. Les absències injustificades de forma reiterada d'un membre del Consell Rector a les reunions degudament convocades.
5. L'incompliment reiterat de les obligacions econòmiques.
6. Indisciplina greu en la prestació laboral o professional.
7. La falsificació de documents, firmes, segells o anàlegs.

(22) La Llei permet establir amb llibertat el que es considerarà faltes greus; a títol orientatiu es poden indicar les següents:

1. La no-assistència injustificada a les assemblees generals degudament convocades, quan es produeixi, com a mínim, en la meitat de les celebrades en dos exercicis econòmics seguits.
2. La no-acceptació (o la dimissió) sense causa justificada a judici del Consell Rector o de l'Assemblea General, si escau, dels càrrecs o funcions per als quals el soci hagués estat escollit.
3. La violació de secrets sobre assumptes interns de la cooperativa susceptible de produir-li un perjudici.
4. L'incompliment de les obligacions econòmiques relatives al pagament de quotes periòdiques o d'aportacions a capital.
5. L'incompliment de preceptes estatutaris o el fet de realitzar una activitat o deixar de fer-la que suposin un perjudici a la cooperativa d'un caràcter greu.
6. La reiteració de faltes lleus per les quals el soci hagués estat sancionat en els tres anys anteriors.

(23) La Llei permet regular les faltes lleus en un reglament de règim intern.

(24) La Llei permet establir lliurement el que es considerarà com a faltes lleus; a títol orientatiu indiquem les següents:

1. La primera falta d'assistència no justificada a les sessions de l'Assemblea General convocades en deguda forma.
2. La falta de consideració o de respecte amb un altre soci o socis sense motiu.
3. La falta d'avís a la cooperativa del canvi de domicili dins del mes següent a haver-se produït el canvi.
4. L'incompliment dels acords presos vàlidament pels òrgans competents.
5. Les infraccions que es cometin per primera vegada contra aquests estatuts.

(25) Exemple: les faltes molt greus se sancionen amb el descompte en les bestretes laborals de 16 a 60 dies, amb el descompte total o parcial dels retorns cooperatius de l'any, amb la inhabilitació per exercir càrrecs en els òrgans socials durant 5 anys, o bé amb l'expulsió.

(26) Exemple: les faltes greus se sancionen amb la suspensió del dret a exercir càrrecs en els òrgans socials durant un any o amb el descompte en les bestretes laborals de 15 dies com a màxim.

(27) Exemple: les faltes lleus se sancionen amb una amonestació verbal o per escrit o bé amb un descompte en les bestretes laborals de 2 dies com a màxim.

En qualsevol dels tres exemples de sancions anteriors es poden fer les variacions que es vulgui. Per exemple, incloure multes per quantitats determinades, suspendre d'algun dret determinat sempre que no sigui contrari a la Llei o als estatuts, etc.

(28) Els estatuts socials poden establir el nomenament d'una persona instructora perquè col·labori amb el Consell Rector en la tramitació dels expedients sancionadors d'acord amb l'article 37 de la Llei de cooperatives de Catalunya. La cooperativa pot preveure en els seus estatuts l'atribució de la facultat sancionadora a un òrgan diferent del consell rector, llevat del cas de les faltes molt greus en les quals l'òrgan competent és sempre el consell rector.

Heu d'indicar el termini d'audiència que no pot ésser inferior deu dies ni superior a quinze, d'acord amb el que disposa l'article 36.1.b de la Llei de cooperatives.

(29) S'ha d'indicar la quantia en lletres.

(30) La quantia que correspongui a cada soci s'ha d'indicar en lletres. Cal especificar, si escau, l'aportació mínima obligatòria dels altres tipus de persones sòcies que, si s'escau, tingui la cooperativa.

Poden fer-se aportacions en forma de béns o drets susceptibles de valoració econòmica. En el cas d'aportacions no dineràries, els membres del consell rector n'han de fixar la valia sota llur responsabilitat i responen solidàriament de la vàlua fixada i de llur realitat. Tanmateix, el consell rector queda exempt d'aquesta responsabilitat si sotmet la valoració de les aportacions no dineràries a informe d'una persona experta independent, en el qual se n'ha de descriure les aportacions esmentades, les dades registrals, si escau, i la valoració econòmica.

(31) Cal assenyalar la quantitat en lletres. Tanmateix, la cooperativa ha de constituir-se amb un capital social mínim no inferior a 3.000 €. En tot cas, sigui quin sigui aquest capital social mínim, ha d'estar totalment subscrit i desemborsat.

(32) Els estatuts han d'establir els termes en què s'han de fer les transmissions de les aportacions entre els socis. Per exemple, es pot establir que hi ha d'haver una oferta prèvia de transmissió publicada al tauler d'anuncis del domicili social i que cal donar-ne compte de la mateixa al Consell Rector dins dels...dies següents a la transmissió.

(33) Com a mínim, és obligatori destinar al fons de reserva obligatori (FRO) un 20% i al fons d'educació i promoció cooperativa (FEPC) un 10%.

El FRO, destinat a la consolidació, el desenvolupament i la garantia de la cooperativa no es pot repartir entre els socis, excepte que el text estatutari inscrit prevegi el caràcter parcialment repartible del FRO amb les condicions i els límits establerts en l'article 84 de la Llei de cooperatives.

El FEPC s'ha de destinar a : La formació dels socis i dels treballadors en els principis i tècniques cooperatius, empresarials, econòmics i professionals; La promoció de les

relacions intercooperatives; La promoció d'activitats culturals, professionals i assistencials per als socis de la cooperativa, els seus treballadors, l'entorn local i la comunitat en general, i també la difusió del cooperativisme; L'atenció a objectius d'incidència social i de lluita contra l'exclusió social; El pagament de les quotes de la federació a la qual pertany, si escau, la cooperativa; Les accions que fomenten la responsabilitat social empresarial, incloses les de foment d'una igualtat de gènere efectiva; La promoció de la creació de noves empreses cooperatives i el creixement de les cooperatives ja constituïdes mitjançant aportacions dineràries a les federacions de cooperatives o a entitats sense ànim de lucre dedicades al foment del cooperativisme, perquè aquestes els ofereixin vies de finançament.

(34) Hi ha diverses fórmules de distribució dels retorns. En qualsevol cas, però, si es destina més a repartir entre els socis, menys podrà capitalitzar l'empresa, la qual sobretot al començament haurà de fer un gran esforç d'inversió per esdevenir més competitiva.

(35) Cal indicar si aquests fons tenen caràcter repartible o no repartible. En el primer cas, els estatuts socials hauran d'establir els criteris d'individualització de les reserves d'aquests fons per a cada persona sòcia i els supòsits i requisits per al seu repartiment o imputació efectiva.

(36) Els estatuts han de preveure aquesta aplicació en concret o, si no és així, en funció de l'article 81.4.c) de la Llei de cooperatives de Catalunya, per acord de l'Assemblea General, han destinar-ho a l'actualització del valor de les aportacions al capital social dels socis o a l'increment dels fons de reserva, obligatoris o voluntaris, en la proporció que s'estimi convenient, respectant les limitacions que la normativa reguladora sobre actualització de balanços estableixi sobre la disponibilitat.

(37) D'acord amb l'article 81.6 de la Llei de cooperatives de Catalunya, es pot reconèixer als estatuts, o bé pot ser acordat per l'Assemblea General, el dret dels treballadors no socis a percebre una retribució amb caràcter anual, en funció dels resultats de l'exercici econòmic.

Aquesta retribució té caràcter salarial i pot compensar, si així s'acorda col·lectivament, el complement de naturalesa similar que pugui haver establert la normativa laboral aplicable, excepte si la retribució és inferior al dit complement, ja que en aquest cas s'ha d'aplicar aquest darrer.

(38) Els estatuts han de fixar els criteris per a la compensació de les pèrdues. Segons l'article 82.1 de la Llei de cooperatives de Catalunya, serà vàlid imputar les pèrdues a un compte especial per amortitzar-les amb càrrec a futurs resultats positius, dins el termini màxim que permeti la legislació tributària específica. Tanmateix, la cooperativa s'ha de regir per unes normes que s'han transcrit en aquest model i que recull l'article 82 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

El percentatge que de pèrdues que es pot imputar al FRO es pot incrementar per sobre del 50% en el cas, i en la mateixa proporció, que s'hagi dotat el FRO en un percentatge superior al mínim legalment establert.

(39) Si la cooperativa té socis col·laboradors, pel que fa a aquest aspecte cal tenir en compte allò que preveu la Llei de cooperatives de Catalunya als apartats 9 i 10 de l'article 26 de la Llei de cooperatives.

(40) Es pot establir una altra cosa. Per exemple, a les cooperatives que es dediquen a l'ensenyament podria coincidir amb el curs escolar.

(41) També es poden regular en diferents articles altres qüestions econòmiques, com ara l'establiment de quotes d'ingrés i periòdiques, la seva quantia, etc.

(42) Cal establir als estatuts, o bé per reglament de règim interior, els elements de la vida laboral susceptibles de regulació que puguin incidir en la cooperativa. Per exemple: l'organització del treball; les hores de prestació; la jornada dels socis, que pot ser completa o parcial, malgrat que no es basa en cap contracte laboral perquè la relació és societària i no laboral; el descans setmanal; les festes; les vacances; els permisos; la classificació professional; els criteris retributius, en especial les bestretes laborals; la mobilitat funcional i geogràfica; les excedències o qualsevol altra causa de suspensió o extinció de la relació de treball cooperatiu, i, en general, tota matèria directament vinculada amb els drets i les obligacions derivats de la prestació de treball pel soci treballador.

(43) El consell rector ha de convocar l'assemblea general, tant ordinària com extraordinària, mitjançant una comunicació als socis, de la manera que determinin els estatuts socials, per a la qual cosa es poden emprar mitjans telemàtics, amb una antelació mínima de quinze dies i màxima de trenta de la data prevista de la reunió. En substitució de la convocatòria individualitzada a cada soci, els estatuts poden establir que l'assemblea pugui ésser convocada mitjançant anunci publicat al web corporatiu, sempre que aquest web hagi estat inscrit i publicat en els termes establerts per aquesta llei. Si no hi ha web corporatiu, els estatuts poden disposar, quan la convocatòria afecti cooperatives de més de cinc-cents socis, que la notificació individualitzada pugui ésser substituïda per la publicació en un mitjà de màxima difusió en l'àmbit d'actuació de la cooperativa. En tot cas s'ha de publicar un anunci en el domicili social.

(44) Segons l'article 44.3 de la Llei de cooperatives de Catalunya, els estatuts poden establir el lloc on s'ha de fer les assemblees, tanmateix, si no disposen una altra cosa l'assemblea ha de tenir lloc en el terme municipal on la cooperativa tingui el domicili. Si en la convocatòria no figura el lloc de celebració, s'entén que l'assemblea ha estat convocada en el domicili social. També s'hi ha d'indicar, si escau, la data i l'hora de reunió de l'assemblea en segona convocatòria.

(45) El consell rector ha de convocar una assemblea general extraordinària sempre que ho sol·licitin la intervenció de comptes, un grup de socis que representi, com a mínim, un 10% dels socis, o un mínim de cent socis, en el cas de cooperatives de més de mil socis; un mínim de cinc-cents socis, en el cas de cooperatives que superin els deu mil socis, i un mínim de mil socis, en el cas de cooperatives que superin els cent mil socis. Les sol·licituds han d'indicar l'ordre del dia de l'assemblea. Si el consell rector no convoca l'assemblea en el termini d'un mes, les persones sol·licitants poden instar la convocatòria a l'òrgan judicial que hi sigui competent.

(46) Quan el representant sigui cònjuge o parella de fet, ascendent o descendent de la persona representada, no serà necessari que el president de l'assemblea general admeti la representació si, a més d'aportar la representació escrita i expressa per a una sessió concreta, acredita aquesta condició familiar d'acord amb la normativa específica.

(47) A part dels casos establerts a la llei per a l'adopció d'acords per majoria reforçada, els estatuts poden establir altres supòsits.

(48) Dins d'aquest apartat es poden incloure tots els assumptes que es vulguin tractar més a fons i, en conseqüència, es pot exigir una majoria reforçada de dos terços dels vots socials dels assistents.

Els estatuts poden atribuir al Consell Rector la competència per a la creació, la incorporació o la separació d'una cooperativa de segon grau, i també per a la creació, la incorporació o la separació d'una societat cooperativa europea és competència de l'assemblea general.

(49) Als estatuts es poden recollir de forma genèrica o detallada les facultats del president.

(50) Els estatuts han de fixar la composició del Consell Rector, que no pot estar format per menys de 3 membres, excepte en les cooperatives de dos socis que estarà format per aquest dos membres. En cooperatives l'activitat de les quals s'estén a diverses zones o es projecta sobre objectius, fases o seccions clarament diferenciats, els estatuts socials poden establir la possibilitat que la composició del Consell Rector reflecteixi aquesta diversitat.

Els estatuts poden preveure l'existència de membres del consell rector que no siguin socis, els quals en cap cas poden superar en nombre la quarta part del total de membres del consell rector.

(51) Els estatuts han d'establir el procediment d'elecció dels membres del consell rector. Per exemple, presentació de candidatures, etc.

(52) Són obligatoris els càrrecs de president i secretari. Es poden establir altres càrrecs com, per exemple, els de vicepresident, tesorero. Heu de tenir en compte que no es poden preveure més càrrecs que el nombre màxim de membres del consell rector previst al text estatutari.

(53) La distribució pot ser feta pel Consell Rector o per l'Assemblea General.

(54) La durada màxima dels càrrecs pot ser de 5 anys, excepte en cas de reelecció.

En el cas de cooperatives de 2 o 3 socis, un cop arribat el termini de vigència dels càrrecs establert als estatuts, s'ha de procedir bé a fer una reelecció o bé a fer una redistribució.

(55) Cal determinar l'òrgan social que n'ha de fixar la quantia. Tanmateix, els estatuts poden establir, o pot decidir-ho l'Assemblea, que l'exercici del càrrec doni dret a retribució en el cas que desenvolupin tasques de gestió directa.

Si d'acord amb el que s'indica en la nota 50 els estatuts preveuen l'existència de membres del consell rector que no siguin socis, caldria establir l'òrgan social que n'ha de fixar la seva retribució.

(56) Cal indicar la freqüència de les reunions i el procediment de convocatòria, si no s'estableix en el text estatutari la periodicitat de les reunions, d'acord amb l'article 57.1.f) de la Llei de cooperatives, el consell rector s'ha de reunir, com a mínim, un cop al trimestre. En tot cas, la periodicitat ha de ser, en tot cas, inferior a un any.

(57) Es pot augmentar o reforçar aquest quòrum. Per exemple, es pot establir la concurrència necessària dels dos terços dels membres del Consell Rector.

(58) Cada membre del Consell Rector només en pot representar un altre.

(59) Es pot establir una majoria més reforçada per a l'adopció d'acords per part del Consell Rector (per exemple, majoria de dos terços dels membres presents o representats).

(60) També es pot recollir als estatuts les normes per a la delegació de facultats del Consell Rector en un dels seus membres o en una o més comissions delegades, d'acord amb la Llei de cooperatives de Catalunya; també es pot recollir que el vot de la persona titular de la presidència sigui diriment en cas d'empat en les votacions.

(61) Els estatuts poden preveure l'existència i el funcionament d'òrgans facultatius, com ara la intervenció de comptes (article 65 de la Llei de cooperatives) o el Comitè de Recursos (article 68 de la Llei de cooperatives). En cap cas se'ls pot atribuir als òrgans facultatius les competències que la Llei atribueix amb caràcter exclusiu a l'assemblea general, al consell rector i, si escau, al comitè de recursos.

(62) S'ha de tenir en compte que, si els estatuts recullen un termini de durada de la societat (vegeu la nota 3), l'acabament o l'arribada d'aquest termini també és causa de dissolució de la cooperativa i fer-ho constar al text estatutari. Tanmateix, l'Assemblea General, abans que es compleixi el període de durada fixat als estatuts, pot adoptar l'acord de pròrroga i inscriure'l convenientment.

Si la cooperativa s'ha constituït amb 2 socis és causa de dissolució la no-incorporació d'un tercer soci en el termini i la forma que estableix l'article 12.2 de la Llei de cooperatives. Per tant, les cooperatives constituïdes amb dos socis han d'incorporar aquesta causa de dissolució a aquest article del text estatutari.

(63) La finalització de l'objecte social no significa necessàriament la dissolució de la cooperativa. Els socis poden canviar l'objecte social amb una modificació dels estatuts.

(64) L'acord ha de ser pres per l'Assemblea General amb una majoria de dos terços dels vots dels socis dels assistents.

(65) Els socis treballadors de la cooperativa han de ser donats d'alta a la Seguretat Social, però es pot optar entre el règim general (a jornada completa o a temps parcial) o el règim especial d'autònoms. La decisió d'afiliar-se a un règim ha de ser uniforme per a tots els membres, és a dir que no és possible afiliar-se una part de socis al règim general i una altra al d'autònoms.

El règim d'adscripció dels socis a la Seguretat Social no es podrà canviar fins que no transcorrin 5 anys des de l'opció anterior.